

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2019, declarate în propria cauză penală de către inculpatul

Carpov Nicolae XXXXX, născut la XXXXX, viza de reședință XXXXX, viza de domiciliu XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 22.03.2018 până la 10.12.2018;

Instanța de apel de la 09.01.2019 până la 25.02.2019;

Instanța de recurs de la 15.05.2019 până la 11.09.2019.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Ștefan Vodă din 10 decembrie 2018, Nicolae Carpov a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani.

Conform art. 85 Cod penal, prin cumul parțial a pedepsei aplicate și a părții neexecutate a pedepsei de 3 ani și 4 luni stabilită prin sentință Judecătoriei Ștefan Vodă din 25.11.2016, definitiv de stabilit lui Nicolae Carpov pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani și 2 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentința a fost condamnat și inculpatul Mihail Ceban, în privința căruia hotărârea nu a fost contestată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, la 30 noiembrie 2017, aproximativ la ora 03:30, Nicolae Carpov în urma unei înțelegeri prealabile și comun acord cu minorul Mihail Ceban, au pătruns în incinta căminului nr. 1 al Școlii profesionale din or. Ștefan Vodă, situat pe str. 31 August, prin balconul de la nivelul trei, unde fără careva motiv, din intenții huliganice, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, au trezit din somn pe minorii Vladimir Radu, Ion Prodan,

Vladislav Bulai, Andrei Ticuș, toți elevi ai școlii profesionale din or. Ștefan Vodă, numindu-i cu cuvinte injurioase și amenințându-i cu aplicarea violenței fizice.

Totodată, Nicolae Carpov la tras de păr pe Andrei Ticuș, punându-i un cuțit la față, cu care l-a zgâriat, după care a vărsat peste ultimul apă murdară în timp ce Andrei Ticuș era culcat pe patul său.

3. Nefiind de acord cu sentință în cauză, la 26 decembrie 2018, a declarat apel inculpatul Nicolae Carpov împotriva sentinței, prin care a solicitat de a fi încadrate acțiunile sale în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

În motivarea cerințelor sale inculpatul a menționat că, instanța de judecată unilateral a apreciat depozitiile părții vătămate Ion Prodan care a declarat că Nicolae Carpov nu a amenințat cu cuțitul pe nimeni.

De asemenea a indicat că, partea vătămată Vladislav Radu în cadrul ședinței de judecată cât și în cadrul anchetei a declarat că acesta pe nimeni nu a aplicat leziuni corporale cu cuțitul, însăși părțile vătămate nu au înțeles cu ce scop a scos acest cuțit deoarece pe nimeni nu a amenințat.

3.1. La aceeași dată, avocatul Eugeniu Cotovici în numele inculpatului a declarat apel prin care solicită admiterea apelului, casarea sentinței, rejudicarea cauzei penale și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu pronunțarea unei decizii de recalificare a acțiunilor inculpatului, conform contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional.

În motivarea apelului a invocat că, instanța de fond a interpretat eronat și greșit circumstanțele cauzei penale, și nu a luat în calcul circumstanțe importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fapt care a dus în viziunea apărării la condamnarea ilegală a inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2019, a fost admis parțial apelurile avocatului Eugeniu Cotovici în numele inculpatului și ultimul, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei lui Nicolae Carpov, și a pronunțat în această parte o nouă hotărâre potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, după cum urmează.

Lui Nicolae Carpov, recunoscut vinovat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, a-i stabili pedeapsa sub formă de 3 ani închisoare.

În baza art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, a adăuga lui Carpov Nicolae, parțial termenul de pedeapsă neexecutată stabilit prin sentința Judecătorei Ștefan-Vodă din 25.11.2016, stabilindu-i final pedeapsa de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a conchis că, instanța de fond cu referire la vinovăția inculpatului este pe deplin justificată, or, verificând din oficiu la

acest capitol sentința, instanța de apel a concluzionat că vina inculpatul de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal a fost demonstrată de către instanța de fond, aceste concluzii fiind însușite și de către instanța de apel.

Astfel, instanța de apel a subliniat că, vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, a fost demonstrată prin următoarele probe: declarațiile părților vătămate Andrei Ticuș, Ion Prodan, Vladislav Bulai, Vladislav Radu; martorii Ion Gordienco, Nicolae Beșleagă, Ion Rotari; Ilie Punga.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, inculpatul a recunoscut parțial faptele încriminate de către acuzare.

În rezultatul analizei probelor indicate, din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a apreciat că fapta imputată inculpatului este constatată, iar vinovăția este dovedită și se încadrează în prevederile art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganism agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor și de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea armei.

Astfel, prin fapta comisă, Nicolae Carpov a atentat la obiectul juridic special care este constituit din relațiile sociale cu privire la ordinea publică, viața și sănătatea, cinstea și demnitatea, libertatea persoanei și dreptul de proprietate.

Sub aspectul laturii obiective, fapta comisă s-a manifestat prin acțiune.

Acțiunile de huliganism pot fi diverse: a) acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe; b) acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de opunerea de rezistență reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice; c) încălcarea grosolană a ordinii publice și exprimarea unei vădite lipse de respect față de societate, însoțită de acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc prin cinism; d) încălcarea grosolană a ordinii publice și exprimarea unei vădite lipse de respect față de societate, însoțită de acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obraznicie deosebită.

La caz, fapta se consideră a fi consumată din momentul încălcării grosolane a ordinii publice de către Nicolae Carpov care în urma unei înțelegeri prealabile și comun acord cu minorul Mihail Ceban, au pătruns în incinta căminului nr. 1 al Școlii profesionale din or. Ștefan Vodă, situat pe str. 31 August, prin balconul de la nivelul trei, unde fără careva motiv, din intenții huliganice, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, au trezit din somn pe minorii Vladimir Radu, Ion Prodan, Vladislav Bulai, Andrei Ticuș, toți elevi ai școlii profesionale din or. Ștefan Vodă,

numindu-i cu cuvinte injurioase și amenințându-i cu aplicarea violenței fizice. Totodată, Nicolae Carпов la tras de păr pe Andrei Ticuș, punându-i un cuțit la față, cu care l-a zgâriat, după care a vărsat peste ultimul apă murdară în timp ce Andrei Ticuș era culcat pe patul său.

Prin „încălcare grosolană a ordinii publice” se înțelege săvârșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care sunt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice, prin necuviință, neobrăzare, comportarea persoanei, încălcare îndelungată și insistentă a ordinii publice, suspendarea temporară a activității normale a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, transportului obștesc, astfel, prin „acțiuni care încalcă grosolan ordinea publică” se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare, ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor.

Astfel, în vederea interpretării și aplicării corecte a alin. (3) art. 287 Cod penal, care prevede „huliganism agravat, dacă această faptă este săvârșită cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății”, instanța de apel a reținut noțiunea „aplicarea sau încercarea aplicării”.

În acest sens, se poate consemna: a) efectuarea de împușcături la locul faptei; b) lovirea victimei cu arma albă; c) aplicarea directă a armei de autoapărare; d) demonstrarea armei, în scopul înfricoșării; e) sprijinirea cuțitului de gâtul victimei; f) agitarea pumnului cu boxul îmbrăcat etc.

În conformitate cu art. 129 alin. (1) Cod penal, prin „arme” se înțeleg „instrumentele, piesele sau dispozitivele astfel declarate prin dispozițiile legale”. Asemenea dispoziții legale se conțin în Legea privind regimul armelor și al munițiilor, cu destinație civilă. Excepții constituie armele care nu sunt utilizabile, în vederea vătămării integrității corporale sau sănătății (de exemplu: arma dezactivată, arma de recuzită, arma de panoplie; arma inutilizabilă etc.).

Subsecvent, instanța de apel a constatat că, la caz, sunt întrunite toate elementele laturii obiective ale huliganismului agravat.

Latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează prin intenție directă: făptuitorul înțelege că încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, că aplică violență asupra persoanelor sau amenință cu aplicarea unei asemenea violențe, precum și că acțiunile sale, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, și el dorește săvârșirea acestor acțiuni.

Astfel, instanța de apel a reținut că, inculpatul care în urma unei înțelegeri prealabile și comun acord cu minorul Mihail Ceban, au pătruns în incinta căminului

nr. 1 al Școlii profesionale din or. Ștefan Vodă, situat pe str. 31 August, prin balconul de la nivelul trei, unde fără careva motiv, din intenții huliganice, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, au trezit din somn pe minorii Vladimir Radu, Ion Prodan, Vladislav Bulai, Andrei Ticuș, toți elevi ai școlii profesionale din or. Ștefan Vodă, numindu-i cu cuvinte injurioase și amenințându-i cu aplicarea violenței fizice. Totodată, Nicolae Carpov la tras de păr pe Andrei Ticuș, punându-i un cuțit la față, cu care l-a zgâriat, după care a vărsat peste ultimul apă murdară în timp ce Andrei Ticuș era culcat pe patul său în mod conștient a admis încălcarea grosolană a ordinii publice.

Subiectul infracțiunii specificate la art. 287 Cod penal, este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani (în ipoteza consemnată la alin. (1) sau de 14 ani (în ipoteza prevăzută la alin. (2) și (3)).

Instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat argumentul apărării precum că, fapta lui Nicolae Carpov urma să fie recalificată conform art. 354 Cod Contravențional, deoarece reieșind din cele sus indicate se demonstrează pe deplin vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate.

Cu referire la stabilirea și individualizarea pedepsei inculpatului, instanța de apel a conchis necesar de a admite parțial apelul inculpatului și apelul declarat de avocatul Eugeniu Cotovici în numele lui Nicolae Carpov, or, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legi penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

În acest sens, instanța de apel a indicat că, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78, Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de personalitatea inculpatului, și anume că, inculpatul Nicolae Carpov la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d.69) la evidența la medicul narcolog și psihiatru nu se află (f.d.69-70) potrivit revindicării Nicolae Carpov anterior a fost condamnat (f.d. 68,100-102), a comis infracțiunea în perioada de probațiune, vina în comiterea infracțiunii incriminate a recunoscut parțial, părțile vătămate careva pretenții față de el nu au, găsește necesar de ai numi pedeapsă sub formă de închisoare. Circumstanțe atenuante sau agravante ale vinovăției lui Nicolae Carpov n-au fost stabilite.

De asemenea, instanța de apel a ținut cont și de personalitatea inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate și a conchis că în coraport cu fapta comisă,

urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, or, anterior inculpatul a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 25.11.2016 pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, cu aplicarea pedepsei sub formă de 3 ani și 4 luni închisoare, fără amendă, executarea pedepsei numite în baza art. 90 Cod penal, fiind suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune 2 ani.

Prin urmare, în baza art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, a adăugat lui Nicolae Carpov, parțial termenul de pedeapsă neexecutat, stabilindu-i final pedeapsa de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

5. Împotriva deciziei declară recurs ordinar inculpatul prin care solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri prin care acțiunile acestuia să fie recalificate de la art. 287 alin. (3) Cod penal, la art. 354 Cod contravențional și să dispună încetarea procesului contravențional în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În motivarea celor solicitate, recurentul menționează că, instanțele de fond eronat au calificat acțiunile sale drept huliganism agravat, or, la materialele dosarului nu au fost aduse probe care să demonstreze că inculpatul a aplicat cuțitul.

5.1. De asemenea, la 24 aprilie 2019, inculpatul depune un recurs suplimentar prin care susține că își recunoaște vina și se căiește de cele comise, solicitând aplicarea unei pedepse non privative de libertate, astfel în conformitate cu prevederilor art. 90 Cod penal, condiționat să îi fie suspendată executarea pedepsei penale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de cele expuse în referință de către procuror, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or, în vederea acestei soluții se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de

procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

În acest sens, Colegiul penal atrage atenția asupra faptului că mai întâi inculpatul susține că acțiunile acestuia constituie contravenție și nu infracțiune, iar la materialele cauzei lipsesc probe care ar susține poziția instanței de fond, însă ulterior susține dezacordul cu pedeapsa aplicată solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde și anume suspendarea condiționată a executării pedepsei penale.

Colegiul penal conchide că, primul temei indicat de către inculpat este unul declarativ, deoarece din materialele cauzei și textul deciziei atacate rezultă că pentru pronunțarea deciziei, instanța de apel și-a motivat corect soluția bazându-se pe cumulumul de probe administrat la cauza penală, examinate și cercetate în prima instanță, cercetate suplimentar și verificate în instanța de apel, apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură.

Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, instanța de apel s-a expus argumentat și corect asupra motivelor relevante din apeluri și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 al hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Lecturând textul recursului declarat suplimentar, Colegiul penal constată că, recurentul deja își susține cerințele în temeiul pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, atunci când instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, ceea ce presupune că ultimul este de acord cu starea de fapt stabilită de către instanțele ierarhic inferioare.

În esență, recurentul critică decizia contestată în latura stabilirii pedepsei, susținând că instanța urma să-i numească o pedeapsă non privativă de libertate cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, menționând că instanța de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile legale, de circumstanțele cauzei și a individualizat greșit pedeapsa, stabilindu-i o pedeapsă prea aspră.

Subsecvent, instanța de recurs menționează că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, și să fie în strictă conformitate cu dispozițiile Părții speciale a Codului penal, ținându-se cont de limitele fixate în sancțiunea infracțiunii incriminate.

Totodată, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Așadar, Colegiul penal indică că, instanța de apel corect a stabilit pedeapsa inculpatului Nicolae Carpov, conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal.

Mai mult, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că, pedeapsa stabilită acestuia este prea aspră și una inequitabilă, din considerentul că aceasta este direct proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, și anume, la caz, trebuie avute în vedere că infracțiunea comisă de către inculpat face parte din categoria infracțiunilor grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de personalitatea inculpatului, și anume că, inculpatul la locul de trai se caracterizează pozitiv, la evidența la medicul narcolog și psihiatru nu se află, iar potrivit revindicării Nicolae Carpov anterior a fost condamnat și a comis fapta respectivă în perioada de probațiune, vina a recunoscut parțial, părțile vătămate careva pretenții față de el nu au.

De asemenea, Colegiul penal ține să sublinieze faptul că, instanța de apel s-a expus motivat și detaliat asupra faptului aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, fiind expuse clar motivele nesuspendării condiționate a executării pedepsei penale, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește și nu se va expune repetat asupra acesteia.

În concluzie, Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, măsura de pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, este echitabilă în raport cu

circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că, temeiurile invocate de către recurent prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, nu s-au confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar depus de către inculpat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare, declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2019, de către inculpatul *Carpov Nicolae XXXXX* în propria cauza penală, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **10 octombrie 2019**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan